

Medzinárodné a európske trestné právo

Odovzdanie a prevzatie trestnej veci

/otázky č. 13 d, 14 d/

Omšenie 14. 2. 2013

JUDr. Jozef Szabó
Generálna prokuratúra
Slovenskej republiky

Účel

- ◆ Postavenie páchatel'a trestného činu pred súd v štáte /krajine/ jeho pobytu,
- ◆ vyhnutie sa komplikáciám v súvislosti s vydávacím konaním /technickým aj právnym/

Postupy

- ◆ Bez zmluvného základu – vzájomnosť
- ◆ Na základe medzinárodnej zmluvy

Pramene práva

- ◆ ED o odovzdávaní trestného konania (15. 5. 1972 ozn. č. 551/1992 Zb.) ETS 73
- ◆ Čl. 21 ED o vzájomnej pomoci v trestných veciach (20. 4. 1959 ozn. č. 550/1992 Zb.) ETS 30
- ◆ MLA 2000 (21. 5. 2000, ozn. č. 572/2006 Z.z.)
- ◆ Dvojstranné zmluvy
- ◆ Tr. por. §§ 528, 529

Porovnanie inštitútov

- ◆ Odovzdanie konania /ED o odovzd. tr. k.

ETS 73/

Riešenie aktívneho konfliktu 2 trestných jurisdikcií, t.j. ne bis in idem.

Len proti konkrétnej osobe

- ◆ Trestné oznámenie /Čl. 21 ED o vz. pomoci v tr. veciach

ETS 30/

Hovorí len všeobecne o odovzdaní inform., ktoré môže viesť k tr. sťah. pred súdmi 2. zmluv. strany.

Aj na neznámu osobu

Postup pri odovzdaní tr. konania

Žiadosť do cudziny
MS SR
§ 529 ods. 2 Tr.por.

Do podania obžaloby
na návrh GP SR
§ 529 ods.3 Tr. Por.

Po podaní obžaloby
na návrh súdu
§ 529 ods. 3 Tr.por.

Prevzatie a odovzdanie tr. veci

- ◆ § 528 ods. 1 Tr. por. – rozhodovanie GP SR
- ◆ Využitelnosť inštitútu:
 - Po začatí trestného stíhania, známy páchateľ
 - Tak počas prípravného konania ako aj súdneho
 - Po vynesení rozsudku len v prípade ak dožadujúci štát nemôže sám rozsudok vykonať

Podmienky prevzatia/odovzdania trestného konania

- ◆ Obojstranná trestnosť
- ◆ Čo najefektívnejšie prejednanie veci
- ◆ Čl. 8 /ETS 73/:
 - obvinený má trvalý pobyt v dožiadanom štáte
 - obvinený je občanom alebo pochádza z dožiadaného štátu
 - obvinený má vykonať alebo vykonáva v dožiadanom štáte trest odňatia slobody
 - je proti nemu vedené v dožiadanom štáte tr. k. pre ten istý alebo iný tr. čin

- odovzdanie trestného konania je žiaduce v záujme nájdenia pravdy (najdôležitejšie dôkazy sa nachádzajú v dožiadanom štáte)
- výkon trestu odňatia slobody, pokiaľ by bol uložený, by zrejme prispel k prehĺbeniu možnosti resocializácie odsúdenej osoby
- je možné zaistiť jeho účasť na úkonoch v dožiadanom štáte, v dožadujúcom nie
- výkon trestu sa môže zaistiť len v dožiadanom štáte

Dôvody podľa § 529 ods. 3 Tr.por.

- ◆ Vydanie obv. na trestné stíhanie nie je možné
- ◆ V dožiadanom štáte bude konanie účelnejšie hospodárnejšie
- ◆ Predpoklad prítomnosti obv. na trestnom konaní v dožiadanom štáte
- ◆ Vydanie právoplatne odsúdenej osoby nie je možné a nie je možné v dožiadanom štáte ani vykonať trest

Dôvody na odmietnutie žiadosti

- ◆ Čl. 10 ETS 73 – **dožiadaný štát nebude konať** ak
 - chýba obojstranná trestnosť a páchatel' nespadá pod jurisdikciu dožiadaného štátu
 - prekážka ne bis in idem
 - uplynula lehota na trestné stíhanie podľa právneho poriadku dožiadaného štátu

- ◆ Čl.11 /ETS 73/ **dožiadaný štát môže odmietnuť žiadosť** ak
 - dôvody podľa čl. 8 sú nedostatočné
 - nemá trvalý pobyt
 - nie je jeho občanom a nemal v čase spáchania trvalý pobyt na jeho území
 - jedná sa o trestný čin politickej povahy alebo je výhradne trestným činom fiskálnym alebo vojenským

- žiadosť je motivovaná rasovými, náboženskými, národnostnými alebo politickými názormi
- v čase prijatia by bolo trestné stíhanie premlčané
- pokiaľ by bol skutok spáchaný mimo územia dožiadaného štátu
- Ak by trestné stíhanie bolo v rozpore s medzinárodnými záväzkami dožiadaného štátu alebo so základnými princípmi práv. štátu
- Ak by dožadujúci štát porušil procedurálne postupy stanovené v dohovore

Dôsledky prevzatia tr. konania

ODOVZDANIE JURISDIKCIE

- ◆ Nemožno v SR ďalej viesť konanie pre ten istý skutok /garancia formou **prerušenia trestného stíhania** § 228 ods. 2 písm. d Tr.por. resp. § 283 ods. 1 Tr.por./,
- ◆ ani nariadiť výkon trestu

Navrátenie jurisdikcie

- ◆ Ak dožiadaný štát
 - oznámi, že vo veci nebude konať
 - dodatočne odvolá prevzatie tr. konania
 - oznámi že v konaní nebude pokračovať

v trestnom konaní možno pokračovať alebo nariadiť výkon trestu

Odvolanie žiadosti o prevzatie trestného konania

- ◆ Čl. 12 /ETS 73/ - **dožiadaný štát môže odvolať** ak
 - zistí, že osobnú účasť obvineného nebude možné zabezpečiť, nebolo by možné vykonať trest
 - zistí dôvod odmietnutia (čl. 11) pred podaním obžaloby
 - v ďalších prípadoch ak s tým dožadujúci štát súhlasí
- ◆ Dôsledok – obnovenie možnosti dožadujúceho štátu viesť trestné stíhanie a vykonať rozsudok

- ◆ **Možnosti dožadujúceho štátu** viesť trestné stíhanie a vykonať rozsudok **aj vtedy ak dožiadaný štát**
 - oznámi, že neučiní žiadne opatrenie ohľadne žiadosti
 - odmietol prijať žiadosť
 - nezačne trestné stíhanie alebo v ňom nebude pokračovať
- ◆ **Dožadujúci štát odvolá svoju žiadosť** predtým než dožiadaný štát oznámi svoje rozhodnutie o žiadosti

Náležitosti žiadosti

- Popis skutku a jeho právna kvalifikácia, vrátane ustanovení, ktoré dokladajú že trestný čin nie je v dožadujúcom štáte premlčaný
- Informácie umožňujúce stanoviť dožiadanému štátu jurisdikciu
- Dôvody odovzdania
- Prílohy
 - spis, originál alebo overená kópia
 - Preklady podľa vyhlásení k ED, alebo jazyky RE

Priamy styk pri odovzdávaní trestného konania

- ◆ Prostredníctvom GP SR, v prípravnom konaní, do **Maďarskej republiky** (Zmluva medzi ČSSR a MĽR o právnej pomoci a úprave právnych vzťahov v občianskych, rodinných a trestných veciach, 28. 3. 1989 Bratislava, ozn. č. 63/1990 Zb.)

- ◆ Prostredníctvom krajských prokuratúr , v prípravnom konaní, do **Poľskej republiky** (Zmluva o právnej pomoci a úprave právnych vzťahov v občianskych, rodinných, pracovných a trestných veciach, 21. 12. 1987 Varšava, ozn. č. 42/1989 Zb.)

Trestné oznámenie /čl. 21 ED, ETS 30/

- ◆ Daná jurisdikcia
- ◆ Pred začatím trestného stíhania
- ◆ Po začatí trestného stíhania
- ◆ Povinnosť dožiadanej strany informovať o prijatých opatreniach

Postup pri podávaní trestného oznámenia do cudziny

- ◆ Tr. oznámenia predložené GP SR služobným postupom
- ◆ GP SR → príslušný justičný orgán v cudzine
- ◆ Priamy právny styk s Poľskom a ČR

Usmernenie RMO GP SR z 26. mája 2008

- ◆ Na základe čl. 6 ods. 1 tretia veta, Dohovoru o vzájomnej pomoci v trestných veciach medzi členskými štátmi Európskej únie z 29. mája 2000 /MLA 2000/ (ozn. č. 572/2006 Z.z.) príslušné prokuratúry Slovenskej republiky zasielajú trestné oznámenia na príslušné štátne zastupiteľstvá Českej republiky a prijímajú ich od nich priamo. O takomto postupe informujú Medzinárodný odbor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky

Prijímanie tr. ozn. z cudziny

- ◆ Priamy právny styk podľa MLA 2000
- ◆ Pôsobnosť GP SR mimo MLA 2000
- ◆ Možnosť postupu GP SR podľa § 528 Tr.por.

Rámcové rozhodnutie rady z 15. 3. 2001 (2001/220/JHA) o postavení obetí v trestnom konaní

- ◆ čl. 11 ods. 2

Každý členský štát zabezpečí, aby obeť trestného činu v inom členskom štáte než, v ktorom má trvalé bydlisko, mohla podať žalobu kompetentným orgánom štátu, kde má trvalé bydlisko, ak to nemohla urobiť v členskom štáte, v ktorom bol trestný čin spáchaný, alebo ak to v prípade závažného trestného činu nechcela urobiť.

Transponovanie RRR do Tr. por.

- ◆ § 196 ods. 3 Tr. por.

Poškodený trestným činom, ktorý bol spáchaný v inom čl. štáte EÚ ako v tom, kde má bydlisko, je oprávnený podať trestné oznámenie príslušnému orgánu štátu, kde má bydlisko, ak to nemohol urobiť alebo nechcel urobiť v štáte v ktorom bol spáchaný trestný čin

Postup pri zaslaní

- ◆ § 196 ods. 4 Tr. por.
Prokurátor alebo prostredníctvom prokurátora policajt, ktorému bolo trestné oznámenie podľa ods. 3 doručené a nie je príslušný vo veci konať, bez meškania postúpi trestné oznámenie príslušnému orgánu toho členského štátu EÚ, na ktorého území bol trestný čin spáchaný.

- ◆ Prostredníctvom GP SR
- ◆ Priamy právny styk tak ako pri trestných oznámeniach podľa čl. 21 ED ETS 30

! V PRÍPADE POSTUPU PODĽA ČL. 11 RRR SR NEMÁ JURISDIKCIU

- Oznamovateľa informuje dožiadaná strana

Ďalšie možnosti zaslania tr. oznámenia do cudziny

- ◆ INTERPOL
- ◆ Diplomatická cesta

Preklady žiadostí

- ◆ Povinnosť vyhotoviť preklad upravuje zmluva
- ◆ Pri postupe podľa čl. 11 RRR sa preklady tr. ozn. nevyhotovujú

